

REFERAT

Referat af møde i Dialogforum den 20. august 2012

20-08-2012

Dato: 20-08-2012

Tid: 15:00-17:00

Sted: Rådhuset

Sagsnr.

2012-110681

Dokumentnr.

2012-645362

Mødedeltagere: Poul L. Hansen, Elise Danielsson, Mikkel Warming, John Stephensen, Stig Sørensen, Thomas Skovgaard Jensen, Gitte Bylov Larsen, Lotte Larsen, Morten Ejlersen (ref.)

Sagsbehandler

Morten Ejlersen

Referat

Ad. 1 – Velkomst og godkendelse af referat

Mikkel Warming bød velkommen og de fremmødte medlemmer godkendte referatet fra mødet den 11. juni.

Der var til dagens møde to nye repræsentanter:

Thomas Skovgaard Jensen, beboerrådsformand for bostedet Tranehavegård. Dialogforums medlemmer stemte på mødet den 11. juni for, at Thomas, efter egen henvendelse, skulle tildeles den ledige plads i Dialogforum.

John Stephensen er ny suppleant for Otto Kristiansen, og overtager pladsen fra Ellen Thomsen fra Askovgårdens Socialpsykiatriske Aktiviteter.

Ad. 2 – Dagsorden

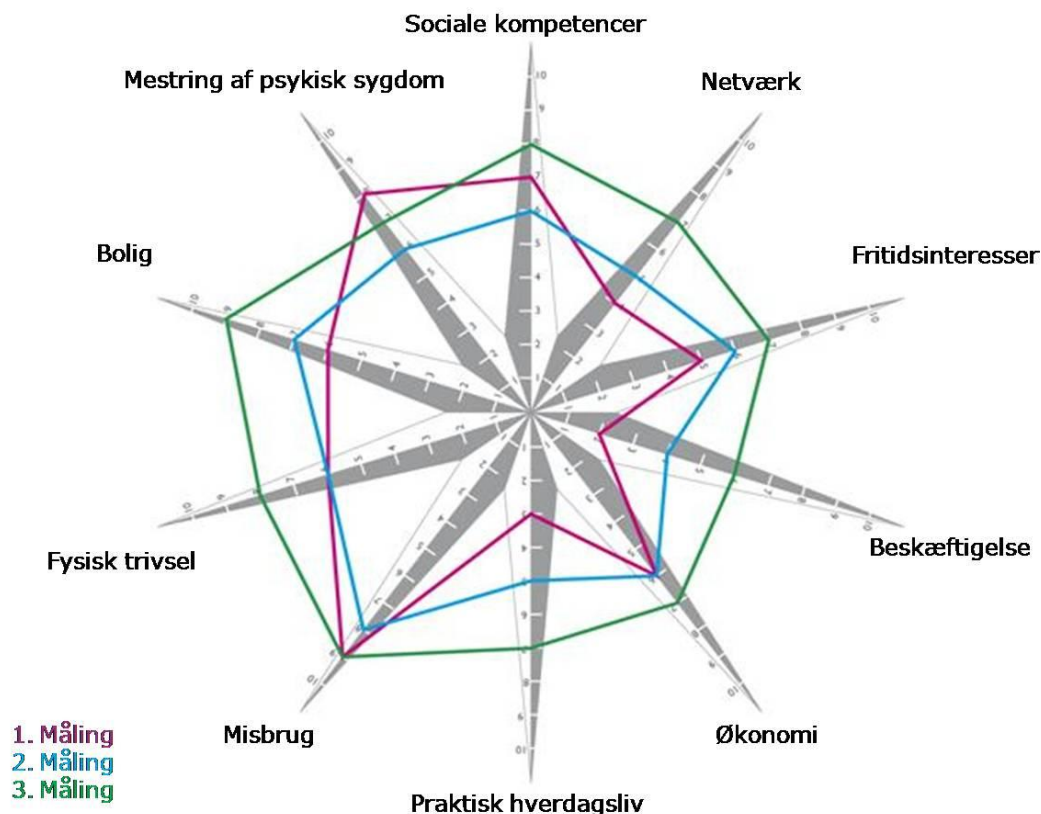
Dialogforums medlemmer godkendte mødets dagsorden.

Ad. 3 – Temadrøftelse

På opfordring fra dialogforums medlemmer omhandlede mødets temadrøftelse forvaltningens implementering af Forandringskompasset for socialpsykiatrien.

Mikkel Warming fortalte, at forandringskompasset er et redskab, som skal gøre os klogere på, om Socialforvaltningens indsatser hjælper den enkelte borger efter hensigten. Det er et værktøj, der giver os mulighed for at følge med i, hvordan det går for den enkelte borger og den målgruppe vedkommende er en del af.

Ordet blev herefter tildelt Projektleder Lotte Larsen fra Socialforvaltningens Mål- og Rammekontor for Voksne.

Figur 1 - Grafisk illustration af forandringskompasset 10 dimensioner

Lotte Larsen startede sit oplæg med at præsentere medlemmerne for forandringskompassets 10 dimensioner (figur 1). Ved at score borgerens udvikling fra 1-10 inden for disse 10 dimensioner er det muligt for Socialforvaltningen at iagttage, hvilken udvikling borgeren gennemgår i trin med Socialforvaltningens indsatser.

Forandringskompasset for socialpsykiatrien er blevet udviklet af en nedsat arbejdsgruppe, som i samarbejde med en gruppe kontaktpersoner fra Socialforvaltningen, har gennemført et pilotprojekt af kompasset. Pilotprojektet havde det formål at teste, om det var meningsfuldt for kontaktpersonerne at bruge forandringskompasset i deres arbejde. Det endelige forandringskompasset er herefter blevet tilpasset ud fra erfaringerne fra pilotprojektet.

Udover forandringskompasset for socialpsykiatrien er der blevet udviklet forandringskompasser på 9 andre områder:

- Børn 0-5 år
- Børn 6-12 år
- Børn 13-18 år
- Kvinder på Krisecentre
- Beboere på herberg
- Voksne med handicap 1

- Voksne med handicap 2
- Børn med handicap
- Voksne med misbrug

Forandringskompasserne bruges i de sager, hvor der er en handleplan er indsatsen.

LL gennemgik dimensionen ”sociale kompetencer”, som lyder:

Formålet med dimensionen er at afdække, i hvilken grad sociale kompetencer udgør en barriere for at leve et tilfredsstillende liv på egne præmisser.

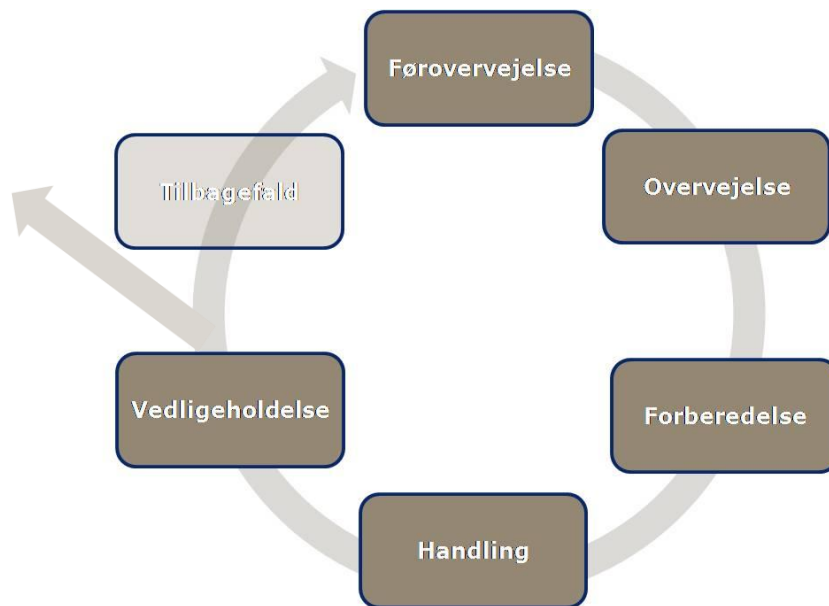
Dimensionen handler om brugerens evne til at kunne indgå i sociale sammenhænge med andre mennesker. Det kan både dække over brugerens erkendelse og forståelse af sociale spilleregler, om forståelse for andre menneskers situation, om evnen til at kunne kommunikere og håndtere konflikter samt om brugeren ønsker eller kan indgå i sociale relationer.
(Bilag 1, slide nr. 3)

Det blev hertil forklaret, at det altid er beboerne selv, der definerer ”hvad er et tilfredsstillende liv for mig”. Hertil er det kontaktpersonens opgave at vurdere, om borgerens sociale kompetencer udgør en barriere for at opnå det borgeren ønsker. Den konkrete måling er dermed et udtryk borgerens udvikling ift., hvor borgeren gerne vil hen med indsatsen.

Poul L. Hansen påpegede, at man for at kunne rykke borgeren hen imod et tilfredsstillende liv, så er man nødt til at definere, hvad der menes med ”et tilfredsstillende liv”.

Lotte svarede, at kriterierne for et tilfredsstillende liv er forskelligt fra borger til borger, og det er netop hensigten med forandringskompasset, at man definerer et tilfredsstillende ift., hvad den enkelte borger ønsker at opnå med sit liv. Det handler således, lige som i recovery-tankegangen, om det der giver mening for borgeren.

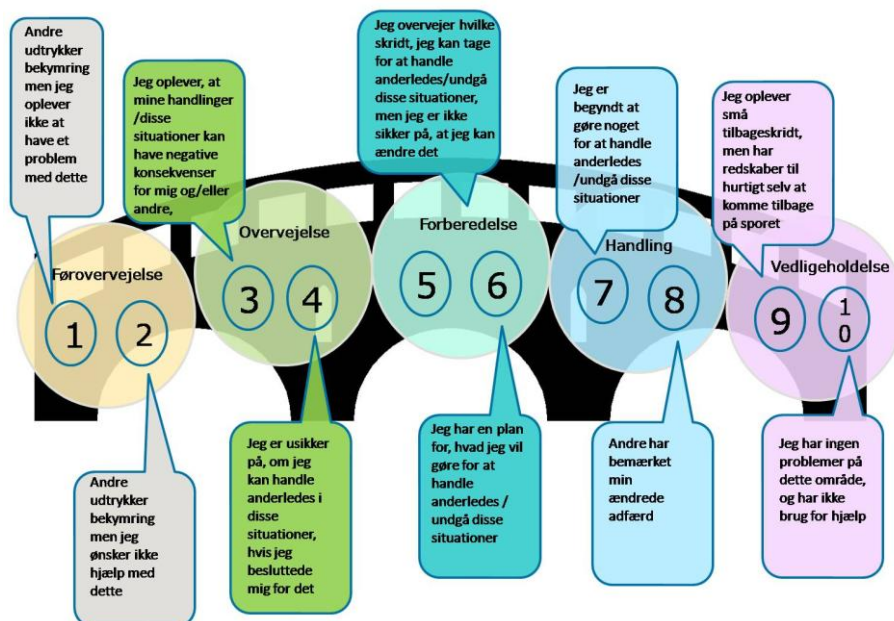
Lotte forklarede herefter, at forandringskompassets 10 dimensioner er bygget op omkring 5 faser, der beskriver forskellige skridt i den typiske udviklingsproces. Det teoretiske afsæt for denne skala er en psykologisk model ved navn forandringscirklen, og som er udviklet af Prochaska og DiClemente (figur 2)

Figur 2 - Grafisk illustration af Prochaska og DiClemente's forandringscirkel

I forlængelse af ovenstående figur, kan borgeren og socialforvaltningens medarbejder arbejde hen i mod at tale samme sprog med udgangspunkt i en fælles erkendelse af borgerens aktuelle situation, og de ønsker som borgeren måtte have for at forandre sig. Lotte pointerede hertil, at den enkelte score ikke er en præmis, men mere et udgangspunkt for en konstruktiv dialog mellem borger og medarbejder.

Sammenfattende kan borgerens forandringsproces illustreres som følgende (Der er en større version af billedet i bilag 1):

Figur 3 - Grafisk illustration af "Broen"

Elise Danielsson spurgte indtil hvor mange medarbejdere og hvor lang tid, der er blevet brugt på udviklingen af forandringskompasset. Lotte svarede, at en arbejdsgruppe har mødtes en gang om måneden i et år i forbindelse med udviklingen af forandringskompasset for socialpsykiatrien. Hertil kommer også de ressourcer, som er blevet anvendt under pilotprojektet samt den efterfølgende tilpasning af kompasset. I øjeblikket er man i gang med at undervise, og i den forbindelse dukker der stadig nye input op, men det overordnede indtryk er, at kompasset giver mening for rigtig mange af medarbejderne, da det i høj grad hjælper til at præcisere interventionspunktet, dvs. hvilken fase medarbejderne bør arbejde med.

Elise pointerede, at hun synes pengene burde have været anvendt anderledes, og spurgte ind til, hvad borgerne kan bruge forandringskompasset til.

Lotte forklarede, at der ved brugen af forandringskompasset faktisk er tale om to kompasser: et medarbejderkompas og et brugerkompas. Brugerkompasset udfyldes udelukkende af borgeren, i de tilfælde hvor borgeren har lyst til at udfylde en eller flere dimensioner, og derudover indeholder brugerkompasset også en 11. Dimension kaldet "selvoplevet livskvalitet". Der spørges i denne dimension ind til "I hvilken grad oplever du, at du har et liv, som er godt for dig?" Borgeren svarer hertil på en skala fra 1-10

John Stephensen kommenterede, at han hos Askovgården kun har hørt positive tilbagemeldinger, og at de generelt oplever mange succeser ved at arbejde recoveryorienteret. Det handler i høj grad om at stille de rigtige spørgsmål, hvilket forandringskompasset også hjælper med til.

Lotte kommenterede, at der ved implementering af forandringskompasset langt hen ad vejen ikke er tale om noget nyt, da mange af de ting, som forandringskompasset medvirker, er noget brugere og medarbejdere allerede gør. Forandringskompasset støtter her op om, at medarbejder og bruger nærmer sig hinanden, og lærer at tale samme sprog. Herefter vil det blive taget til efterretning, hvis indsatsen ikke medfører den ønskede forandring. Det handler således om at måle, om der sker, det vi ønsker skal ske.

John kommenterede, at problemet oftest handler om, at behandler og bruger ikke har den rigtige "kemi". Derfor bliver man nødt til ind i mellem at tilknytte en ny medarbejder til borgeren. Folk er således forskellige, og det kræver derfor forskellige kompetencer fra medarbejderne.

Mikkel Warming supplerede med at forklare, at de forskellige 10 dimensioner ikke er ting, som medarbejderne ikke har kompetencerne til at iagttage i forvejen. Forandringskompasset er også til for at sikre brugerinddragelse, så det bliver muligt at snakke et fælles sprog. Et andet element er også det, at forandringskompasset kan bruges både på et lokalt og politisk niveau til at sige "Hvor er vi? Hvad skal vi gøre netop nu, for at borgeren(e) får det så godt som muligt?"

Poul L. Hansen fortalte, at der aktuelt sker en omrokering af kontaktpersoner, og det besværliggør udviklingsarbejdet med borgeren, da en medarbejder på ny skal sættes ind i borgerens situation.

Lotte fortalte, at når man så netop ender i en situation med udskiftning af medarbejdere, så hjælper forandringskompasset med at tale samme sprog, og indsatsen kan derved hurtigere komme tilbage på rette spor.

Elise kommenterede, at hun ikke finder det meningsfuldt at have dimensionen ”selvoplevet livsstil” med i brugerkompasset med den begrundelse, at ens humør varierer fra dag til dag.

Lotte forklarede, at medarbejderne netop trænes i at kigge bredt på borgerens situation. Det handler således ikke om at vurdere det enkelte øjeblik, men derimod at vurdere, hvordan borgerens situation overordnet er.

Elise pointerede, at dette stiller store krav til personalet, og at der ligeledes ikke må være for stor udskiftning i personalegruppen, hvis det skal være muligt.

Lotte fortalte hertil, at hun under forløbet har oplevet nogle dygtige og engagerede medarbejdere, men også medarbejdere som havde givet udtryk for, at de synes det er svært at bruge forandringskompasset, da det handler om et andet menneskes liv, og der er mange informationer som skal sammenfattes.

Poul pointerede, at det er vigtigt, at den erfarne del af personalegruppen forsat får opdateret deres viden. Det er vigtigt at holde sig ajour med, hvad der foregår. Poul spurgte her indtil om man i øjeblikket sparer på at videreuddanne personalet i Socialforvaltningen?

Mikkel orienterede hertil om, at netop de seneste år har haft et øget fokus på netop videreuddannelse af medarbejderne i Socialforvaltningen. Der har således været oprettet et SOF Akademi rettet mod medarbejdere med tilknytning til borgere med handicap eller sindslidelser, og der har derfor i de seneste år være gode muligheder for at komme på kursus o. lign.

Lotte forklarede, at man håber, at medarbejderne vil bruge forandringskompasset som et redskab til at sætte ord på udvikling og forandring. Det vil også tydeliggøre at nogle medarbejdere er helt vildt gode til at skabe forandringer inden for fx dimensionen fritidsinteresser. Disse medarbejdere skal i så fald spare sine kollegaer i lignende situationer.

Stig spurgte ind til hvordan medarbejderne har taget i mod det nye redskab?

Lotte fortalte, at hun har oplevet flere, som ikke vil tage i mod det, men pointerede, at mange plejer først at kunne se fordelene, når de kommer til at arbejde med det.

Elise kommenterede, at hun havde fået input fra flere personer, og de mener ikke, at forandringskompasset kan bruges til noget. De mener, at det er spild af penge og spild af personale ressourcer.

John kommenterede, at han synes rigtig godt om forandringskompasset, da det netop placerer borgeren i centrum. Der er tale om et nyt system, som altid kan blive bedre. Nu handler det om at give det en chance, og gå positivt ind i projektet.

Poul spurgte om hvor lang tid, der går, før man kan se om indsatsen virker.

Lotte svarede, at det er individuelt hvad man skal igennem, og hvor lang tid det kommer til at tage. Forandringskompasset skal udfyldes hver 4. måned sammen med den pædagogiske plan, og det vil i den sammenhæng være muligt at iagttage eventuelle forandringer.

Ad. 4 – Orienteringer

I) Socialforvaltningens ønskeforslag til Budget 2013

Mikkel Warming fortalte, at beskæftigelse for borgere med sindslidelser i København er et fokuspunkt i psykiatriplanen, og effekten heraf måles som et af de politiske pejlemærker. Den aktuelle status på pejlemærket viser dog en mindre tilbagegang i den procentvise andel af borgere med sindslidelser, som er i et beskæftigelsesfremmende tilbud, hvilket gør, at Socialforvaltningen ønsker at videreføre og opgradere de to tilbud VIVIL og Fremtidsfabrikken.

Derudover ønsker Socialforvaltningen at øge antallet af hjemmevejledere, der kan yde støtte i borgerens eget hjem, inkl. i nattetimerne. Såfremt dette ønske tildeles midler, vil det betyde, at flowet fra de socialpsykiatriske botilbud styrkes, og forslaget vil i nogen grad være med til at afvikle ventelisten til de lettere botilbudspladser.

En benchmarkanalyse af kommunerne i Region Hovedstaden viser blandt andet, at Københavns Kommune har nogle af de allerlaveste enhedsudgifter til hjemmevejlederstøtte, og relativt få borgere, der modtager støtte i egen bolig. Samtidigt er København en af de kommuner, der har relativt mange borgere i længerevarende botilbud efter serviceloven. Dette afspejler nok, at borgerne i Københavns Kommune generelt har større støttebehov end borgere andre steder i regionen, men det indikerer sandsynligvis også, at der er et potentiale for at udvikle støtten i egen bolig, så flere borgere kan flytte i egen bolig.

Et andet forslag som bliver taget med i forhandlinger er en demografitilpasning af budgettet til borgere med sindslidelser. I Københavns kommune opleves der i disse år et stigende antal borgere

med sindslidelser, men der bliver ikke tilført flere penge til området. Med henblik på fremadrettet at kunne opretholde samme serviceniveau som i dag foreslås det, at der indføres en aktivitetsbaseret budgetmodel – en demografimodel – på området, således at budgettet automatisk reguleres i henhold til udviklingen i befolkningen.

Der ønskes indført en demografimodel, som det kendes fra andre budgetområder – f.eks. handicapområdet. Demografimodellen skal dække døgn- og dagtilbudsområdet – dvs. længerevarende og midlertidige botilbud samt dagtilbud – både egne og købte og solgte pladser.

Mikkel orienterende yderligere om, at modernisering af boliger er fortsat et ønske, som vil indgå i budgetforhandlingerne.

II) Status for sundhedspolitik.

Mikkel Warming fortalte, at Sundhedspolitikken har det erklærede mål at give borgere med sindslidelser på kommunens bosteder og væresteder, de bedste muligheder for selv at vælge et sundt liv.

I indsatsen for at skabe bedre sundhed og livskvalitet for beboere i botilbud og brugere af samværs- og aktivitetstilbud er der efter en vedtaget sundhedspolitik blevet ansat to sundhedskonsulenter, som skal varetage implementeringen af sundhedspolitikken og yderligere kvalificere den sundhedsmæssige indsats på de socialpsykiatriske centre. Ansættelsen af de to sundhedskonsulenter sker på eget initiativ fra de socialpsykiatriske centre.

Som et led i sundhedspolitikken vil der blive afholdt rygestopkurser for medarbejdere tilknyttet de socialpsykiatriske botilbud og rygestopambassadørkurser for medarbejdere på herberger og på væresteder. Det er derudover planen, at der inden udgangen af 2012 skal afholdes en temadag, som skal være med til at styrke medarbejdernes sundhedsfremmende socialpædagogiske kompetencer.

Elise spurgte ind til, hvorfor man vælger at fokusere på rygepolitikken, når det eksempelvis vil være mere væsentligt at fokusere på beboernes over- og undervægt.

Mikkel svarede, at kost og motion også er et meget vigtigt punkt i sundhedspolitikken, som Socialforvaltningen har arbejdet med i flere år. Rygepolitikken er her blot en ny ting, og skal ses som et supplement til den allerede eksisterende indsats.

III) Orientering fra bruger- og pårørenderepræsentanter

John orienterede om, at der fredag den 14. september kl. 14:00 ville være stor værestedsfest ved Korsgadehallen på Nørrebro.

Elise fortalte, at Distriktpsikiatrisk Center Amager den 1. oktober flytter fra Lyongade og Kirkegårdsvej sammen på Hans Bogbinders Allé 3.

Det blev under dette punkt rejst en række spørgsmål, som vil blive besvaret i et selvstændigt notat.

Ad. 5 - Næste møde i Dialogforum

Næste møde i Dialogforum afholdes mandag den 26. november 2012.

Temaet for det næste møde i Dialogforum kommer til at omhandle målgruppen af ”borgere af anden etnisk baggrund med en sindslidelse”.

Sekretariatet vil hertil forsøge at arrangere et oplæg fra Regionens Videnscenter for Transkulturel Psykiatri samt et oplæg fra en repræsentant fra Muhabet, som kan skitsere de hverdagsudfordringer man oplever i Muhabet.

Dialogforums medlemmer er velkomne til at bidrage med forslag til fremtidige temaer.

Ad. 6 – Evt.

Elise pointerede, at fremmødet til møderne i Dialogforum bør undersøge. Det er vigtigt, at politikerne møder op, da psykisk syge allerede er en nedprioriteret gruppe i samfundet.